

DECIZIA nr.187
din 17 martie 2021

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.14, 18, 27, 43 și 67 din Legea privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură, precum și a legii în ansamblul său

Publicată în Monitorul Oficial nr.478 din 07.05.2021

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură, obiecție formulată de un număr de 28 de senatori.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.1193 din 12 februarie 2021 și constituie obiectul Dosarului nr.477A/2021.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, se arată, în esență, că Legea nr.242/2018 a stabilit durata cursurilor de formare a auditorilor de justiție la 4 ani, iar a stagiilor de pregătire practică la 6 luni. Totuși, Guvernul, printr-un exces de putere, a amânat intrarea în vigoare a aspectelor antereferte prin Ordonanța de urgență nr.7/2019. Ulterior, a încercat din nou să amâne intrarea în vigoare a acestora, prin angajarea răspunderii sale în fața Parlamentului, însă, prin Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, Curtea Constituțională a constatat că legea astfel adoptată este neconstituțională. În acest context, se subliniază că unul dintre motivele constatării neconstituționalității legii adoptate prin angajarea răspunderii a fost acela că Guvernul nu a luat în considerare, în mod real, aplicarea Legii nr.242/2018. Legea criticată amână cu încă doi ani aplicarea dispozițiilor Legii nr.242/2018, prelungind, astfel, efectele Ordonanței de urgență a Guvernului nr.7/2019. În condițiile în care nu există un cadru iminent actual care ar justifica urgența unei noi amânări, Guvernul s-a folosit de un instrument legislativ care denotă aceeași abatere de la normal, și anume de la aplicarea legii. Se generează, astfel, un spectru de impredictibilitate a aplicării Legii nr.242/2018, contrar art.1 alin.(5) din Constituție.

4. Se subliniază că legea criticată ridică mai multe probleme de constituționalitate prin prisma neglijenței Guvernului, precum și a Consiliului Superior al Magistraturii de a lua măsuri pentru pregătirea profesională a viitorilor magistrați, aceste instituții ale statului fiind preocupate mai degrabă de aspecte de oportunitate decât de cerința de aplicare a prevederilor Legii nr.242/2018. Amânarea aplicării Legii nr.242/2018 arată intenția originară a Guvernului de a zădărnici pregătirea profesională temeinică a viitorilor magistrați.

5. Această conduită instituțională contravine exigențelor statului de drept și principiului respectării legilor, iar considerentele de principiu ale Deciziei nr.28 din 29 ianuarie 2020, prin care a fost sancționat comportamentul neconstituțional al Guvernului în raporturile instituționale cu Parlamentul, își păstrează valabilitatea și în privința legii criticate în cauza de față.

6. Se apreciază că Guvernul ignoră voința legislativă a Parlamentului exprimată în Legea nr.242/2018 și, în loc să promoveze un proiect de lege pentru punerea în aplicare a legii menționate, adoptă mai întâi o ordonanță de urgență care conține norme contrarii acesteia. Acest exces de putere contravine principiului înscris în art.61 alin.(1) din Constituție, precum și jurisprudenței Curții Constituționale, potrivit căreia Guvernul nu poate contracara voința Parlamentului (Decizia nr.761 din 17 decembrie 2014). Se consideră că un astfel de comportament abuziv al Guvernului rezultă și din promovarea și susținerea legii criticate.

7. Se mai arată că Guvernul, promovând acest proiect normativ, încalcă principiul constituțional al suveranității Parlamentului, ca reprezentant suprem al poporului și unică autoritate legiuitoare, statuat în art.61 alin.(l) din Constituție, și schimbă, fără nicio justificare reală, regimul juridic stabilit de Parlament prin Legea nr.242/2018. În acest mod, Guvernul limitează discreționar și ilegitim prerogativele legislative ale Parlamentului.

8. Se apreciază că Guvernul încalcă obligația constituțională de cooperare loială cu Parlamentul, precum și principiul loialității constituționale, prin amânarea nejustificată a punerii în aplicare a Legii nr.242/2018, cu referire la durata pregătirii profesionale a auditorilor de justiție în cadrul Institutului Național al Magistraturii. Se precizează că Guvernului are obligația să respecte prevederile Legii nr.242/2018 și nu să impună norme juridice contrare acesteia.

9. Se mai arată că Guvernul a nesocotit dispozițiile art.147 alin.(4) din Constituție, prin ignorarea considerentelor cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr.28 din 29 ianuarie 2020.

10. Se învederează faptul că Guvernul a încălcat art.102 alin.(1) din Constituție, întrucât a intervenit în politica penală a statului. În loc să se conformeze prevederilor Legii nr.242/2018, Guvernul își promovează propria viziune legislativă, folosindu-se de voturile majorității parlamentare. Comportamentul normativ discreționar al Guvernului contravine exigențelor statului de drept, precum și principiul legalității, sens în care se invocă Decizia nr.17 din 21 ianuarie 2015 și Decizia nr.783 din 26 septembrie 2012.

11. În plus, în raport cu noul proiect de lege adoptat de Senat, se arată că art.18 conține termeni generali și neclari, lăsând loc de apreciere și arbitraru, și pune autoritatea administrativă în imposibilitatea de a stabili un standard obiectiv și previzibil. În acest sens, reglementarea privind susținerea probei psihologice este neclară. De asemenea, este neclară modalitatea de compunere a comisiilor de examinare. În speță, condiția ca din comisii să poată face parte doar judecători formatori încalcă dreptul la muncă și creează discriminare, neexistând nicio justificare legală pentru a limita participarea la aceste comisii doar a judecătorilor formatori, cu atât mai mult cu cât, în prezent, participă și judecători care nu au această calitate.

12. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

13. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Se arată că legea criticată respectă cerințele constituționale privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice, astfel încât destinatarii săi își pot adapta în mod corespunzător conduita. Se mai indică faptul că aceasta nu cuprinde pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, iar conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv și redate previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Se invocă jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cerințele de calitate a legii.

15. Se apreciază că principiul securității juridice se referă la neretroactivitatea legii, accesibilitatea și previzibilitatea legii, asigurarea interpretării unitare a legii, cerințe care sunt îndeplinite de legea criticată.

16. În raport cu pretinsa încălcare a prevederilor art.147 alin.(4) din Constituție, se arată că, prin Decizia nr.121 din 10 martie 2020, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.106 lit.d) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care prevedeau că Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură se aprobă prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii. Pentru respectarea prevederilor constituționale, legea criticată reglementează aspectele esențiale privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea posturilor de judecător și procuror, ocuparea posturilor de judecător sau procuror prin celelalte modalități de admitere în magistratură, precum de ocupare a posturilor de magistrat-asistent de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională (regulile generale privind constituirea comisiilor de concurs, tipul etapelor și probelor de concurs, modalitatea de stabilire a rezultatelor și posibilitatea de contestare a fiecărei probe), urmând ca regulile

specifice acestor proceduri să fie explicitate și detaliate prin regulament al Consiliului Superior al Magistraturii. În aceste condiții, se arată că Guvernul, potrivit dispozițiilor art.74 alin.(3) din Constituție, și-a exercitat inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte și, având în vedere art.61 alin.(1) din Constituție, competența de legiferare a Parlamentului nu a fost limitată, astfel că actul normativ nu încalcă prevederile art.147 alin.(4) din Legea fundamentală.

17. Se concluzionează că dispozițiile legii criticate sunt constituționale prin raportare la prevederile art.1 alin.(3) și (5), ale art.61 alin.(1), ale art.102 alin.(1), precum și ale art.147 alin.(4) din Constituție.

18. **Președintele Senatului** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

19. Se arată că obiecția de neconstituționalitate întemeiată pe încălcarea prevederilor art.61 alin.(1) din Constituție este lipsită de orice fundament juridic și constituțional, întrucât actul normativ a cărui neconstituționalitate se invocă nu este reprezentat de o ordonanță sau de o ordonanță de urgență, adoptate de Guvern, și nici de o lege adoptată prin procedura angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, ci de o lege adoptată de Parlament tocmai în condițiile art.61 din Constituție.

20. Potrivit art.74 alin.(3) din Constituție, Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată. În legătură cu modalitatea principală de legiferare, realizată conform art.61 din Constituție, dispozițiile constituționale ale art.74 alin.(1) și (3) conferă Guvernului dreptul de inițiativă legislativă. În urma dezbaterilor parlamentare, proiectul de act normativ poate fi adoptat sau respins de Parlament; în situația adoptării, acesta devine lege și reflectă, în forma adoptată, voința Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare a țării.

21. Guvernul are limitări constituționale cu privire la domeniile de reglementare numai atunci când recurge la modalitățile excepționale de legiferare, nu și în exercitarea celei uzuale de legiferare, astfel că Guvernul poate exercita competența de legiferare în sensul modificării substanțiale sau a abrogării unei legi anterior adoptate de Parlament. Întrucât Parlamentul a dezbătut și a votat în cadrul procedurii legislative parlamentare forma finală a proiectului de lege transmis de Guvern, nu poate fi reținută critica privind încălcarea art.61 alin.(1) din Constituție. O altă interpretare care ar limita competența legislativă a Guvernului ar fi o încălcare gravă a art.74 alin.(1) și (3) din Constituție, dar și a principiului separației puterilor în stat.

22. Prin adoptarea legii sesizate, Parlamentul a intervenit, în limitele competențelor sale, atât în vederea punerii de acord cu Decizia Curții Constituționale nr.121 din 10 martie 2020, cât și pentru a asigura reglementarea procedurilor de admitere în magistratură pentru anii 2021 și 2022.

23. A admite că Parlamentul nu ar mai putea adopta alte soluții normative decât cele reglementate prin lege la un moment anterior ar însemna să se confere legii un caracter imuabil, ceea ce nu poate fi acceptat. Împrejurarea că proiectele de acte normative care conțin noile soluții normative au fost inițiate de Guvern ori de ceilalți titulari ai dreptului de inițiativă legislativă este lipsită de relevanță, câtă vreme aceste proiecte trebuie adoptate de Parlament pentru a dobândi forță juridică, iar odată adoptate materializează voința legiitorului.

24. Referitor la critica autorilor care apreciază că promovarea și adoptarea legii criticate este rezultatul unui comportament normativ neloial, discreționar și abuziv al Guvernului, iar legea ar fi neconformă cu prevederile art.1 alin.(3)-(5) și art.41 alin.(1) din Constituție, se arată că, în urma publicării Deciziei Curții Constituționale nr.121 din 10 martie 2020, Parlamentul sau Guvernul, după caz, avea obligația de a pune de acord prevederile constatate neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pentru remedierea textelor neconstituționale, Guvernul a transmis Parlamentului, ca unică putere legiuitoare, un proiect de lege în acest sens. După parcurgerea procedurii parlamentare în ambele Camere, proiectul de lege (Plx567/2020; L699/2020) a fost adoptat de Senat, în calitate de Cameră decizională.

25. Se susține că dispozițiile art.6 alin.(2) din lege respectă cerințele de calitate a legilor. Totodată, nu poate fi reținută nici critica încălcării dreptului fundamental la muncă prevăzut de art.41 din Constituție, menționându-se că dispozițiile Constituției nu reglementează dreptul fundamental de a fi membru în comisii de concurs al niciunei persoane sau categorii de persoane. Soluția legislativă criticată are în vedere stabilirea unor criterii necesare pentru realizarea unor atribuțiile legale speciale de către membrii comisiilor de concurs.

26. Se mai arată că adoptarea legii criticate era necesară și datorită imposibilității aplicării soluțiilor legislative consacrate prin Legea nr.242/2018, care vizează procedurile de admitere în magistratură și formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor. În acest sens, se menționează că Consiliul Superior al Magistraturii a învederat faptul că, potrivit prezentului cadru

normativ, există dificultăți majore cu privire la organizarea concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii.

27. O altă critică de neconstituționalitate a vizat nerespectarea de către Guvern a obligației de cooperare loială cu Parlamentul, prin raportare la o pretinsă amânare nejustificată a punerii în aplicare a Legii nr.242/2018. Se apreciază că nu se pune problema nerespectării obligației de cooperare loială între Guvern și Parlament, întrucât legea sesizată a fost adoptată de Parlament ca urmare a promovării de către Guvern a proiectului de lege respectiv. În plus, adoptarea legii în discuție nu relevă o atitudine neloyală, ci, dimpotrivă, dă eficiență principiului cooperării și colaborării loiale între activitățile statului, prin evitarea unor situații care ar conduce la blocaje în activitatea sistemului judiciar.

28. Prin urmare, această lege temporară înlătură deficiențele reglementării în vigoare, cu referire la durata formării inițiale a judecătorilor și a procurorilor, modalitatea de organizare și desfășurare a concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii și în magistratură care face imposibilă aplicarea acestei reglementări, cu agravarea semnificativă a deficitului de resurse umane la nivelul sistemului judiciar. Așadar, adoptarea de către Parlament a proiectului de lege a fost imperios necesară, justificat de rațiuni obiective, care vizează, în fond, funcționalitatea efectivă a autorității judecătorești.

29. Referitor la Decizia Curții Constituționale nr.28 din 29 ianuarie 2020, în raport cu care se invocă nerespectarea dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, se precizează că aceasta a fost pronunțată într-un context diferit față de cel analizat în prezenta sesizare. Astfel, prin decizia menționată s-a analizat conformitatea cu Legea fundamentală a unei legi adoptate prin angajarea răspunderii Guvernului, Curtea verificând legea din perspectiva celor patru criterii prevăzute de art.114 din Constituție aplicabile acestei proceduri. Or, spre deosebire de legea astfel adoptată, cea criticată în cauza de față a parcurs procedura de legiferare obișnuită, uzuală, care dă expresie pe deplin rolului Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare a țării.

30. Se susține că au fost formulate și critici referitoare la lipsa de claritate a art.18 din legea sesizată deoarece cuprinde termeni generali și neclari, lăsând loc de apreciere și arbitrar și punând autoritatea administrativă în imposibilitatea de a stabili un standard obiectiv și previzibil, sens în care s-a arătat că reglementarea susținerii probei psihologice este neclară. Se precizează că dispozițiile art.18 se referă la verificarea îndeplinirii condiției de bună-reputație de către candidații la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, și nu la susținerea probei psihologice. Verificarea îndeplinirii condiției de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției este reglementată în cuprinsul art.14 din lege. Or, acest text stabilește, în acord cu Decizia nr.121 din 10 martie 2020, condițiile esențiale care privesc modul de desfășurare a probei testării psihologice a candidaților.

31. Se menționează că, atât în ceea ce privește verificarea cerinței de bună-reputație, cât și a celei de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției, sunt consacrate, la nivelul legislației primare, soluții normative existente în actele cu caracter infralegal adoptate de Consiliul Superior al Magistraturii, soluții care și-au găsit aplicabilitatea în cadrul concursurilor la Institutul Național al Magistraturii. Așadar, susținerea potrivit căreia aceste reglementări sunt neclare și pun autoritatea administrativă în imposibilitatea de a stabili un standard obiectiv și previzibil este neîntemeiată.

32. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

33. Referitor la criticile de neconstituționalitate potrivit cărora Guvernul a ignorat voința Parlamentului exprimată în Legea nr.242/2018, se arată că legea criticată a fost adoptată prin procedura de legiferare obișnuită, comună. Astfel, proiectul de lege a fost adoptat în ședința Guvernului din 24 septembrie 2020 și a urmărit punerea în acord a legislației cu Decizia Curții Constituționale nr.121 din 10 martie 2020. Guvernul a ales să intervină cu un proiect cu aplicabilitate temporară motivat de faptul că demersul de modificare a legilor justiției inițiat la data de 30 septembrie 2020 de Ministerul Justiției este de amploare și cu durată în timp. În exercitarea dreptului de inițiativă legislativă recunoscut Guvernului prin dispozițiile art.74 alin.(1) din Constituție, proiectul de lege a fost supus spre adoptare, în procedură de urgență, Camerei competente și, ulterior, a fost adoptat de către Parlament, legea criticată fiind expresia plenitudinii competenței de legiferare a Parlamentului, în calitate de „organ reprezentativ suprem și unică autoritate legiuitoare”. Modalitatea de inițiere și de adoptare a legii criticate nu numai că nu încalcă prevederile constituționale ale art.61 alin.(1) din Constituție, ci, dimpotrivă, concretizează rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare.

34. Se mai arată că, într-o democrație reprezentativă, nu pot ființa majorități parlamentare eterne, a căror voință, exprimată în votul dat pentru adoptarea, într-un anumit context și la un anumit moment, a unei legi, ar urma să se impună cu forță juridică obligatorie unui parlament viitor, și nici legi imuabile - un nonsens juridic câtă vreme legea funcționează, impersonal, de la intrarea în vigoare până la ieșirea sa din vigoare. Se mai arată că acceptând susținerea potrivit căreia Guvernul a ignorat voința

Parlamentului prin adoptarea unui proiect de lege contrar/diferit față de conținutul normativ al unei legi adoptate anterior de forul legislativ, s-ar ajunge în ipoteza în care, pentru viitor, Guvernul, în temeiul art.74 alin.(1) din Constituție, nu ar mai putea să adopte proiecte de lege prin care se urmărește modificarea sau abrogarea unor dispoziții din legi adoptate de Parlamentul, pentru simplul motiv că ar contraveni voinței legiuitorului primar. Un astfel de argument nu poate fi primit pentru că el însuși ar conduce atât la încălcarea unei competențe constituționale exprese a Guvernului (inițiativa legislativă), cât și la o încălcare a principiului separației puterilor în stat.

35. Se arată că Guvernul nu are limitări constituționale cu privire la domeniile de reglementare la care se poate referi un proiect de lege pe care îl adoptă în ședința de Guvern și pe care îl transmite Parlamentului pentru ca respectivul proiect de lege să intre în procedura legislativă parlamentară. Tocmai din acest motiv, a accepta ideea că Guvernul nu poate adopta un proiect de lege cu un conținut contrar/diferit/nuanțat față de o lege adoptată anterior de Parlament ar echivala cu nesocotirea art.1 alin.(4) și a art.74 alin.(1) din Constituție.

36. Referitor la critica de neconstituționalitate potrivit căreia Guvernul încalcă obligația constituțională de cooperare loială cu Parlamentul, precum și loialitatea constituțională față de prevederile Constituției, prin amânarea nejustificată a punerii în aplicare a Legii nr.242/2018, cu referire la durata pregătirii profesionale a auditorilor de justiție în cadrul Institutului Național al Magistraturii, se fac referiri la Ordonanța de urgență a Guvernului nr.7/2019, care încă nu a fost aprobată de Parlament, și se evidențiază faptul că Guvernul are un comportament loial în raport cu Constituția și cooperează loial cu autoritățile publice. Se fac referi la Decizia nr.1431 din 3 noiembrie 2010.

37. Referitor la critica de neconstituționalitate potrivit căreia legea criticată încalcă art.147 alin.(4) din Constituție, prin ignorarea considerentelor cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr.28 din 29 ianuarie 2020, se arată că legea care a făcut obiectul respectivei decizii a fost constatată neconstituțională pentru nerespectarea condițiilor prevăzute de art.114 din Constituție referitoare la procedura angajării răspunderii Guvernului. Or, în cazul analizat, legea contestată a fost adoptată de către Parlament prin procedura uzuală de legiferare, motiv pentru care cele două situații analizate nu sunt comparabile.

38. Se mai arată că, din contră, legea adoptată își propune punerea de acord a cadrului normativ cu Decizia Curții Constituționale nr.121 din 10 martie 2020.

39. Referitor la critica de neconstituționalitate conform căreia Guvernul a încălcat prevederile cuprinse în art.102 alin.(1) din Legea fundamentală, se arată că demersul Guvernului a constat în inițierea unei legi temporare motivat de rațiuni obiective, urmărindu-se asigurarea bunei funcționări a autorității judecătorești. Promovarea proiectului de lege amintit și, consecutiv, adoptarea acestuia de către Parlament, prin lege organică adoptată în cadrul dezbaterilor parlamentare, reprezintă o expresie a dispozițiilor constituționale cuprinse în art.102 alin.(1), precum și a prevederilor art.61 alin.(1) din Constituție, în virtutea dreptului suveran al Parlamentului desprins din calitatea sa de organ reprezentativ suprem și unică autoritate legiuitoare a țării.

40. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate privind comportamentul normativ discreționar al Guvernului, prin refuzul de a pune în aplicare dispozițiile imperative ale Legii nr.242/2018, se arată că autorii sesizării, prin criticile formulate, contestă practic legiferarea ca activitate a Parlamentului. Prin urmare, critica formulată este neîntemeiată, adoptarea legii amintite evidențiind exercitarea de către Parlament a puterii legislative, precum și existența unei voințe politice clare la nivelul membrilor Parlamentului de a stabili, cu caracter temporar, structura examenului de admitere la Institutul Național al Magistraturii și stagiul judecătorilor și procurorilor.

41. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă formulate, se arată că, deși autorii indică art.18 din lege ca fiind neconstituțional, în realitate, se referă la art.14 din lege. Se menționează, raportat la testarea psihologică, că legea criticată a reglementat în mod clar și precis toate regulile esențiale necesare pentru a asigura stabilitatea, coerența și predictibilitatea normei juridice cu privire la proba testării psihologice. Se concluzionează că sunt respectate atât cerințele de accesibilitate și previzibilitate a legii, cât și considerentele cuprinse în Decizia nr.121 din 10 martie 2020.

42. Se consideră că sunt neîntemeiate susținerile referitoare la neclaritatea modalității de compunere a comisiilor de examinare și la „condiția ca din comisii să poată face parte doar judecători formatori”, ceea ce este ar fi de natură să încalce dreptul la muncă și să creeze discriminare față de magistrații care nu au această calitate. Astfel, dispozițiile art.6 alin.(2) din lege nu prevăd că aceste comisii se constituie doar din persoanele care au fost înscrise în baza de date a Institutului Național al Magistraturii și a Consiliului Superior al Magistraturii și care au urmat cursurile Institutului Național al Magistraturii privind metodele și tehnicile de evaluare, ci stabilesc faptul că numirea acestora se face de regulă dintre aceste persoane, reglementarea propusă neexcluzând posibilitatea participării în comisii și a unor magistrați care nu au calitatea de formator ai Institutului Național al Magistraturii, specializați în disciplinele de concurs. Se mai arată că acest text nu încalcă dreptul la muncă al

magistraților și nu instituie o discriminare între aceștia cu privire la posibilitatea de a face parte din comisiile de elaborare a subiectelor, comisia de corectare, comisia de interviu, respectiv comisia de soluționare a contestațiilor, ci stabilește un set de reguli pentru ca un magistrat să poată fi numit în respectivele comisii, reguli care sunt necesare prin prisma activităților specifice derulate de acestea.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

43. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură. Analizând motivarea obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că, în realitate, au fost formulate, pe de o parte, critici de neconstituționalitate extrinsecă, iar, pe de altă parte, critici de neconstituționalitate intrinsecă. Acestea din urmă se regăsesc la pct.II.7 al sesizării și privesc art.18 din lege, expres menționat, precum și alte dispoziții care nu sunt identificate expres prin indicarea articolului criticat, ci doar prin redarea aproximativă a conținutului lor. Astfel, criticile ce se referă la modalitatea de susținere a probei psihologice vizează art.14 din lege, iar cele privind modalitatea de constituire a comisiilor de examinare au în vedere art.27 și 43 din lege [și nu art.6 alin.(2) din lege, astfel cum se arată în punctele de vedere formulate de președintele Senatului și Guvern, pentru că în comisiile prevăzute de acest articol nu există dihotomia judecător formator și judecător care nu deține calitatea de formator]. Prin urmare, obiect al controlului de constituționalitate îl constituie art.14, art.18, art.27 și art.43 din lege, precum și legea în ansamblul său. Textele legale criticate în mod punctual au următorul cuprins:

- Art.14: „(1) *Candidații declarați admiși la cele două probe scrise susțin testarea psihologică prin care se constată îndeplinirea condiției de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției. Testarea psihologică constă în susținerea unui test scris și a unui interviu în fața unui psiholog desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii din rândul psihologilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel ori din Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România atestați în condițiile legii. Rezultatele testării psihologice sunt concretizate într-un raport, care cuprinde profilul psihologic al fiecărui candidat, precum și calificativul «admis» sau «respins».*

(2) *Metodologia privind organizarea și desfășurarea testării psihologice aprobată de Consiliul Superior al Magistraturii se publică pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, odată cu anunțul privind organizarea concursului.*

(3) *În vederea publicării rezultatelor testării psihologice, fiecărui candidat îi va fi atribuit un cod. Calificativul acordat se aduce la cunoștință prin publicarea pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.*

(4) *Candidații nemulțumiți de calificativul acordat pot formula, în termen de 24 de ore de la publicarea rezultatelor, contestații, care se transmit prin fax sau e-mail Consiliului Superior al Magistraturii.*

(5) *Contestațiile se soluționează de comisia de reexaminare psihologică, formată din 3 psihologi desemnați în mod similar celui prevăzut la alin.(1), alții decât cei care au examinat candidații inițial. Reexaminarea psihologică se realizează prin reevaluarea testului scris, aplicarea unui nou test scris și susținerea unui nou interviu.*

(6) *Calificativul acordat de comisia de reexaminare psihologică este definitiv și se publică în condițiile alin.(3)”;*

- Art.18: „(1) *După afișarea rezultatelor definitive ale concursului, candidații admiși după cele două etape ale concursului vor fi verificați sub aspectul îndeplinirii condiției bunei reputații prevăzute la art.2 alin.(3) lit.c).*

(2) *Verificările privind îndeplinirea condiției bunei reputații se vor face de comisia de organizare a concursului, cu respectarea legislației în vigoare referitoare la protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.*

(3) *Regulamentul privind admiterea la Institutul Național al Magistraturii stabilește documentele pe care candidații au obligația de a le depune, în vederea verificării îndeplinirii condiției bunei reputații. La verificarea condiției bunei reputații sunt avute în vedere fapte pentru care s-au aplicat candidaților sancțiuni de drept penal, sancțiuni cu caracter administrativ, contravenționale sau disciplinare ori pentru care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, avându-se în vedere următoarele criterii: tipul și împrejurările de săvârșire a faptei,*

forma de vinovăție, tipul de sancțiune aplicată sau tipul soluției dispuse față de candidat, conduita adoptată în timpul cercetării disciplinare sau al procesului judiciar, impactul asupra opiniei publice generat de fapta persoanei în cauză, precum și perioada de timp care a trecut de la aplicarea sancțiunii disciplinare, contravenționale, a sancțiunii cu caracter administrativ sau de la rămânerea definitivă a soluției de condamnare, de renunțare la urmărire penală sau la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei. În ceea ce privește sancțiunile contravenționale, sunt avute în vedere cele aplicate în ultimii 3 ani anterior datei susținerii primei probe din cadrul primei etape a concursului.

(4) Rezultatele verificării se consemnează în cuprinsul raportului referitor la îndeplinirea condițiilor de admitere la Institutul Național al Magistraturii, care se înaintează Plenului Consiliului Superior al Magistraturii”;

- Art.27: „(1) Fiecare comisie pentru judecători este alcătuită din judecători și formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specializați în disciplinele de examen. Fiecare comisie pentru procurori este alcătuită din procurori și formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specializați în disciplinele de examen. Dispozițiile art.6 alin.(3) se aplică în mod corespunzător.

(2) Membrii comisiilor sunt numiți, de regulă, dintre persoanele care au fost înscrise în baza de date a Institutului Național al Magistraturii și au urmat cursurile acestuia privind metodele și tehnicile de evaluare”;

- Art.43: „(1) Comisia de elaborare a subiectelor, comisia de examinare, precum și comisia de soluționare a contestațiilor sunt numite prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, distinct pentru judecători, respectiv procurori.

(2) Comisiile pentru judecători sunt alcătuite din judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, judecători de la curțile de apel și formatori de la Institutul Național al Magistraturii.

(3) Comisiile pentru procurori sunt alcătuite din procurori de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurori de la parchetele de pe lângă curțile de apel și formatori de la Institutul Național al Magistraturii.

(4) În comisiile prevăzute la alin.(1) vor fi numiți și membri supleanți”.

44. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(3) privind statul de drept, alin.(4) privind principiul separației și echilibrul puterilor în stat și alin.(5) cu referire la loialitatea constituțională, principiul legalității și calitatea legii, ale art.16 alin.(1) privind egalitatea în fața legii, ale art.41 alin.(1) privind dreptul la muncă, ale art.61 alin.(1) privind rolul Parlamentului, ale art.102 alin.(1) privind rolul Guvernului și ale art.147 alin.(4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

45. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea anterioară, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr.66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

46. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de 28 de senatori, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

47. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

48. În cauză, proiectul de lege criticat a fost adoptat de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 3 februarie 2021. La 8 februarie 2021, legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii și trimisă la promulgare în data de 18 februarie 2021. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 12 februarie 2021.

49. Luând act de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de protecție de 5 zile, prevăzut de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional [a se vedea în acest sens, Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, prima ipoteză].

50. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1) Critici de neconstituționalitate extrinsecă

(2.1.1) Criticile referitoare la încălcarea de către Guvern a principiului loialității constituționale [art.1 alin.(5) din Constituție]

51. Examinând jurisprudența sa referitoare la încălcarea de către Guvern a principiului loialității constituționale în procedura de legiferare, Curtea reține că aceasta are loc atunci când Guvernul apelează încorect sau discreționar la procedura delegării legislative [Decizia nr.1257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 6 noiembrie 2009, sau Decizia nr.240 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.504 din 12 iunie 2020] ori, eventual, la cea a angajării răspunderii sale în fața Parlamentului [Decizia nr.1431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 12 noiembrie 2010]. Prin urmare, o critică de neconstituționalitate raportată la încălcarea de către Guvern a principiului loialității constituționale în ipoteza inițierii unui proiect de lege nu poate fi susținută, Guvernul fiind liber, în virtutea dreptului său la inițiativă legislativă, să propună Parlamentului orice soluție legislativă pe care o consideră oportună, iar Parlamentul, ca exponent al puterii legislative, să aprobe sau să respingă inițiativa legislativă cu care a fost investit. Prin urmare, nu există un principiu al loialității constituționale al inițiatorului unei legi față de prevederile legii anterioare în sens de intangibilitate a conținutului normativ al acesteia, esența actului de legiferare fiind aceea de a aduce o modificare/ completare legii deja aflate în vigoare. De altfel, dispozițiile derogatorii sau speciale au, de asemenea, menirea de a limita sfera de acțiune a normei cadru/ generale. Mai mult, Curtea observă că obiectul controlului a priori de constituționalitate a legilor nu îl constituie proiectele/ propunerile legislative formulate în temeiul art.74 din Constituție, ci actele de reglementare primară adoptate. Prin urmare, sub acest aspect, legea criticată nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.

(2.1.2) Critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea rolului Parlamentului [art.61 alin.(1) și art.102 alin.(1) din Constituție]

52. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art.61 alin.(1) și art.102 alin.(1) din Constituție, Curtea observă că aceasta este motivată prin faptul că Guvernul a inițiat un proiect de lege care nu se înscrie în optica Legii nr.242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.868 din 15 octombrie 2018, sub aspectul duratei perioadei de formare inițială a auditorilor de justiție [în sensul că reduce perioada de formare de la 4 ani la 2 ani], și că, astfel, limitează discreționar și ilegitim prerogativele legislative ale Parlamentului. Or, Curtea reține că printr-un proiect de lege, indiferent de conținutul său, supus procedurii obișnuite de legiferare, precum în cazul de față, prerogativele legislative ale Parlamentului nu sunt limitate. Din contră, în procedura de legiferare, Parlamentul este liber să respingă sau să adopte, cu sau fără amendamente, proiectul de lege. Așadar, inițierea unui proiect de lege cu un anumit conținut nu are aptitudinea de a încălca rolul Parlamentului. De altfel, se reproșează unei legi adoptate de Parlament că nu este conformă cu o lege anterioară și că, astfel, a încălcat autoritatea normativă a acesteia din urmă; or, în realitate, aceasta este esența procesului de legiferare.

53. Curtea mai reține că în susținerea criticii de neconstituționalitate se invocă și Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.165 din 28 februarie 2020, prin care instanța constituțională a apreciat între altele că „Guvernul se putea preocupa de organizarea executării Legii nr.242/2018, și nu de amânarea aplicării acesteia” [paragraful 79], realizându-se o paralelă între legea criticată și cea care a făcut obiectul deciziei anterioare, fără, însă, a se observa, că această decizie se referea la adoptarea unei legi prin procedura angajării răspunderii Guvernului. Curtea reține că adoptarea de către Parlament a unui proiect de lege se poate face în procedură legislativă obișnuită ori cu procedură de urgență sau prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, așa cum rezultă din dispozițiile art.67, 76 și 114 din Constituție. Prin urmare, Legea fundamentală a instituit 3 modalități de legiferare: una firească, uzuală și care, potrivit art.61 alin.(1) din Legea fundamentală, aparține Parlamentului ca organ „reprezentativ suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare a țării” și două excepționale care aparțin Guvernului ca autoritate legislativă delegată în condițiile art.115 ori 114 din Constituție

[Decizia nr.1557 din 18 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.40 din 19 ianuarie 2010]. Prin Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, Curtea a statuat că „angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege reprezintă o modalitate legislativă indirectă de adoptare a unei legi, care, neurmând procedura parlamentară obișnuită, este practic adoptată tacit în absența dezbaterilor, Guvernul ținând cont sau nu de amendamentele făcute. La această modalitate simplificată de legiferare trebuie să se ajungă *in extremis* atunci când adoptarea proiectului de lege în procedură obișnuită sau în procedura de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedura uzuală sau de urgență” [paragraful 53]. În cazul de față, legea criticată a fost adoptată în procedură generală, cu dezbaterile ei în ambele Camere ale Parlamentului. Prin urmare, nu pot fi translatate considerentele care au stat la baza unei decizii care a sancționat apelarea la o procedură indirectă de adoptare a legii la o procedură directă de adoptare. Această din urmă procedură presupune parcurgerea tuturor etapelor legiferării (inițierea proiectului/ propunerii legislative, sesizarea comisiilor, întocmirea de avize/ rapoarte/ posibilitatea depunerii de amendamente, votul dat asupra inițiativei, transmiterea proiectului de lege spre adoptare și celelalte Camere), ceea ce înseamnă că nu se poate reproșa legii astfel adoptate că inițiatorul ei ar fi depus un proiect de lege care derogă de la legea cadru. Din contră, legea adoptată reprezintă voința exclusivă a Parlamentului și nu poate fi considerată ca încălcând chiar voința/ rolul Parlamentului. În niciun caz actul legiferării în procedură generală nu poate fi considerat contrar însuși rolului Parlamentului. *Prin urmare, legea criticată nu încalcă art.61 alin.(1) și art.102 alin.(1) din Constituție.*

(2.1.3) Criticile referitoare la încălcarea de către Guvern a efectelor general obligatorii ale deciziilor Curții Constituționale [art.147 alin.(4) din Constituție]

54. Curtea observă că autorii obiecției de neconstituționalitate nu au indicat decizii care să releve obligația Guvernului de a iniția un proiect de lege cu un anumit conținut. Mai mult, indiferent de conținutul proiectului de lege inițiat, decizia legiferării aparține Parlamentului. Faptul că Parlamentul a adoptat o lege care stabilește o anumită procedură de admitere la Institutul Național al Magistraturii/ în magistratură aplicabilă numai pentru anii 2021 și 2022, cu elemente distincte față de procedura de drept comun, nu înseamnă că a încălcat Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, pentru că în această decizie Curtea nu a impus ca procedura de admitere să se facă exclusiv potrivit conținutului normativ al Legii nr.242/2018, ci nu a permis perpetuarea prin angajarea răspunderii Guvernului a unor măsuri temporare cuprinse într-un act de reglementare primară cu caracter special, întrucât nu erau îndeplinite condițiile constituționale pentru angajarea răspunderii Guvernului [(i) existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea; (ii) necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate; (iii) importanța domeniului reglementat; (iv) aplicarea imediată a legii în cauză – a se vedea Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, par.56]. Or, utilizându-se procedura generală de legiferare, problemele identificate de Curte în decizia anterioară, care au fost unele exclusiv de procedură, nu se aplică în condițiile în care legea analizată reflectă votul exprimat în Parlament. *Prin urmare, legea criticată nu încalcă art.147 alin.(4) din Constituție.*

(2.1.4) Criticile referitoare la încălcarea exigențelor statului de drept și a principiului separației puterilor în stat [art.1 alin.(3) și (4) din Constituție]

55. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(3) și (4) din Constituție, Curtea reține că aceasta se axează pe ideea de comportament normativ discreționar al Guvernului. Or, în cauză, proiectul de lege conține proiecte/ propuneri de norme, astfel că în discuție nu poate fi vorba de un „comportament normativ” a Guvernului. Norma este parte integrantă a legii, și nu a inițiativei legislative. În consecință, un eventual comportament normativ discreționar al Guvernului se raportează la un act normativ generat de acesta, or, proiectul de lege nu este un astfel de act. Totodată, Curtea constată că, inițiind un proiect de lege, Guvernul nu încalcă competența Parlamentului. *Prin urmare, legea criticată nu încalcă art.1 alin.(3) și (4) din Constituție.*

(2.2) Critici de neconstituționalitate intrinsecă

(2.2.1) Criticile de neconstituționalitate privind art.14 din lege prin raportare la art.1 alin.(5) din Constituție

56. Curtea reține că reglementarea referitoare la susținerea probei psihologice este clară. Astfel, conform art.14 din lege, candidații declarați admiși la cele două probe scrise susțin testarea psihologică prin care se constată îndeplinirea condiției de a fi apti din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției. Testarea psihologică constă în susținerea unui test scris și a unui interviu în fața unui psiholog desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii din rândul psihologilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel ori din Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România atestați în condițiile legii. Rezultatele testării psihologice sunt concretizate într-un raport, care cuprinde profilul psihologic al fiecărui candidat, precum și calificativul „admis” sau „respins”. Candidații sunt identificați printr-un cod, iar calificativul acordat se aduce la cunoștință prin publicarea pe paginile de internet ale Consiliului Superior al

Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii. Candidații nemulțumiți de calificativul acordat pot formula contestații, în termen de 24 de ore de la publicarea rezultatelor. Contestațiile se soluționează de comisia de reexaminare psihologică, formată din 3 psihologi, alții decât cei care au examinat candidații inițial. Reexaminarea psihologică se realizează prin reevaluarea testului scris, aplicarea unui nou test scris și susținerea unui nou interviu. Calificativul acordat de comisia de reexaminare psihologică este definitiv.

57. Având în vedere cele expuse, Curtea constată că procedura de evaluare nu cuprinde elemente ambigue, echivoce sau neclare, fiecare etapă fiind bine conturată și caracterizată. *Prin urmare, art.14 din legea criticată nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.*

(2.2.2) Criticile de neconstituționalitate privind art.18 din lege prin raportare la art.1 alin.(5) din Constituție

58. Curtea observă că, potrivit art.18 din lege, la verificarea condiției bune reputații sunt avute în vedere fapte pentru care s-au aplicat candidaților sancțiuni de drept penal, sancțiuni cu caracter administrativ, contravenționale sau disciplinare ori pentru care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, *avându-se în vedere următoarele criterii:* tipul și împrejurările de săvârșire a faptei, forma de vinovăție, tipul de sancțiune aplicată sau tipul soluției dispuse față de candidat, conduita adoptată în timpul cercetării disciplinare sau al procesului judiciar, impactul asupra opiniei publice generat de fapta persoanei în cauză, precum și perioada de timp care a trecut de la aplicarea sancțiunii disciplinare, contravenționale, a sancțiunii cu caracter administrativ sau de la rămânerea definitivă a soluției de condamnare, de renunțare la urmărirea penală sau la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei.

59. Curtea reține că în privința sancțiunilor contravenționale se au în vedere cele aplicate *în ultimii 3 ani anterior datei susținerii primei probe* din cadrul primei etape a concursului, ceea ce înseamnă că pentru celelalte fapte care au antrenat sancțiuni penale, disciplinare sau administrative nu există o asemenea limită temporală, astfel că, ipotetic, se iau în considerare orice fapte, indiferent de data săvârșirii lor, pentru determinarea bune reputații.

60. Analizând textul legal menționat, se observă că acesta cuprinde doar faptele avute în vedere pentru verificarea condiției bune reputații, fără a reglementa criteriile care determină luarea deciziei referitoare la îndeplinirea/ neîndeplinirea acestei condiții. Este adevărat că legea stabilește criterii pentru evaluarea faptelor pentru care s-au aplicat candidaților sancțiuni de drept penal, sancțiuni cu caracter administrativ, contravenționale sau disciplinare ori pentru care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei. Totuși, aceste criterii sunt generale și foarte largi, permit o judecare a faptelor cu unități de măsură diferite și nu sunt previzibile pentru persoana evaluată, astfel că, pe de o parte, impun o evaluare subiectivă sau emoțională din partea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, iar, pe de altă parte, lasă o sferă largă de apreciere acestuia pentru a decide dacă persoana/ candidatul admisă/ admis îndeplinește condiția bune reputații.

61. Curtea reține că sunt reglementate șase criterii generice în funcție de care se evaluează faptele de natură penală, contravențională sau disciplinară ale candidatului admis, și anume: tipul și împrejurările de săvârșire a faptei; forma de vinovăție; tipul de sancțiune aplicată sau tipul soluției dispuse față de candidat; conduita adoptată în timpul cercetării disciplinare sau al procesului judiciar; impactul asupra opiniei publice generat de fapta persoanei în cauză; perioada de timp care a trecut de la aplicarea sancțiunii disciplinare, contravenționale, a sancțiunii cu caracter administrativ sau de la rămânerea definitivă a soluției de condamnare, de renunțare la urmărirea penală sau la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei.

62. Curtea observă că patru dintre criteriile generale antereferate sunt obiective, unul impune o abordare subiectivă (impactul asupra opiniei publice generat de fapta persoanei în cauză), iar altul este mixt, îmbinând atât elemente subiective, cât și obiective pentru determinarea sa (conduita adoptată în timpul cercetării disciplinare sau al procesului judiciar). Astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii are la dispoziție o paletă de criterii de o maximă generalitate, fără însă ca textul criticat să și determine consecința constatărilor realizate pe baza acestor criterii. Astfel, norma juridică nu tranșează ipotezele și situațiile care califică persoana ca având o reputație bună sau îndoielnică. În realitate, criteriile generale menționate relevă o abundență de constatări din partea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, însă valorificarea acestora în procesul determinării bune/ relei reputații nu este stabilită, astfel că evaluarea subiectivă, în funcție de conștiința/ convingerile/ percepția/ preceptele morale ale fiecărui membru în parte al Plenului joacă un rol hotărâtor în cauză. Prin urmare, nu se poate decât constata că aceste criterii lasă loc la echivoc, întrucât ele evocă generalități, iar textul criticat nu reușește să fixeze elementele de conținut ale bune reputații sau, din contră, ale unei eventuale rele reputații.

63. Curtea constată că nici Legea nr.303/2004 și nici prezenta lege nu definesc buna reputație, astfel că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, sensul acestei sintagme trebuie căutat în Dicționarul explicativ al limbii române [a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.439 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.877 din 2 noiembrie 2016, paragraful17]. Reputația se definește ca o părere publică, favorabilă sau defavorabilă, despre cineva sau ceva; felul în care cineva este cunoscut sau apreciat, renume, faimă, celebritate. În cauza de față, Curtea reține că această *părere publică* este stabilită de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii într-un cadru organizat/ normat și atrage consecințe juridice. Prin urmare, evaluarea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nu reprezintă un tablou moral al candidatului pus la îndemâna societății, așadar, fără vreo consecință juridică, ci un act juridic oficial prin care se stabilește reputația necesară îndeplinirii funcției de judecător/ procuror, act care trebuie să se bazeze pe criterii obiective, determinate, specifice, previzibile și cuantificabile. Or, o înșiruire de criterii generale, fără identificarea *in concreto* a cauzelor care demonstrează și angajează ideea de reputație discutabilă, nu îndeplinește exigențele constituționale ale *previzibilității legii* și creează o *insecuritate juridică permanentă* pentru candidații admiși aflați în situația de a fi evaluați din punctul de vedere al reputației. Revine legiuitorului obligația de a reglementa astfel de cauze obiective, sens în care trebuie să țină seama atât de specificul activității judecătorilor/ procurorilor, cât și de faptul că reputația este parte componentă a drepturilor generale ale personalității, care, la rândul lor, se întemeiază pe demnitatea umană, valoare supremă a statului român, conform art.1 alin.(3) din Constituție.

64. Curtea Constituțională a constatat, de principiu, că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea în acest sens, spre exemplu, Decizia nr.189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, sau Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66). O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (în acest sens sunt, spre exemplu, Decizia Curții Constituționale nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia Curții Constituționale nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, sau Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59).

65. Principiul securității juridice este instituit, implicit, de art.1 alin.(5) din Constituție, principiu care exprimă în esență faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze, impunând ca legea să fie accesibilă și previzibilă (Decizia nr.51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2012, sau Decizia nr.240 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.504 din 12 iunie 2020, paragraful 105). Securitatea juridică a persoanei se definește ca un complex de garanții de natură sau cu valențe constituționale inerente statului de drept, în considerarea cărora legiuitorul are obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și a libertăților fundamentale (Decizia nr.454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.836 din 1 octombrie 2018, paragraful 68).

66. Rezultă că textul criticat încalcă exigențele constituționale referitoare la previzibilitatea legii și securitatea juridică, întrucât nu reușește să normeze criteriile și eventual cazurile în care

persoana nu beneficiază de o bună reputație pentru a accede la funcția de judecător/ procuror. Prin urmare, *criticile de neconstituționalitate privind art.18 din lege raportate la art.1 alin.(5) din Constituție sunt întemeiate.*

67. Curtea mai reține că, potrivit art.90 din Codul penal, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită. Este adevărat că în ipoteza aplicării unei asemenea proceduri de individualizare a pedepsei, instanța judecătorească a stabilit că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, însă a apreciat, raportat și la persoana sa, că acesta se poate îndrepta fără aplicarea pedepsei. Acceptând că, în cazul dat, buna reputație reprezintă un concept juridic, și nu unul eminent moral, rezultă că legiuitorul nu are posibilitatea să stabilească în cazul amânării aplicării pedepsei că persoana nu beneficiază de o reputație care să îi permită accesarea la funcția de judecător/ procuror. Prin urmare, în situația dată, a lega o consecință juridică de soluția de amânare a aplicării pedepsei, respectiv reputația îndoielnică, înseamnă a încălca însuși art.90 din Codul penal, ceea ce ar fi contrar principiului legalității consacrat de art.1 alin.(5) din Constituție (a se vedea cu privire la valorizarea în plan constituțional a efectelor amânării aplicării pedepsei și Decizia nr.905 din 16 decembrie 2020, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I).

68. De altfel, Curtea a stabilit în jurisprudența sa că legiuitorul trebuie să se raporteze la reglementările ce reprezintă un reper de claritate, precizie și previzibilitate, iar erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie să se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare; din contră, aceste erori trebuie corectate pentru ca actele normative să contribuie la realizarea unei securități sporite a raporturilor juridice [Decizia nr.390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.532 din 17 iulie 2014, paragraful 32].

69. Întrucât soluția legislativă referitoare la evaluarea bunei-reputații este identică atât în privința concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii, cât și a examenului de admitere în magistratură, Curtea, în temeiul art.18 alin.(1) din Legea nr.47/1992, își extinde controlul de constituționalitate și asupra art.67 din legea criticată, text care, în mod necesar și evident, nu poate fi dissociat de prevederile art.18 din legea criticată. Prin urmare, Curtea constată că motivele de neconstituționalitate reținute în privința art.18 din lege se aplică *mutatis mutandis* și în privința art.67 din legea criticată, astfel că și acest din urmă text legal încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.

70. Având în vedere cele expuse, Curtea reține că legiuitorul, în procedura de reexaminare a legii, urmează să reglementeze în mod corespunzător și obiectiv condițiile necesare a fi întrunite pentru evaluarea reputației tuturor categoriilor de personal avute în vedere prin Decizia nr.121 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.487 din 9 iunie 2020, în condițiile în care legea a urmărit punerea de acord a cadrului normativ cu această decizie, astfel cum rezultă din punctele de vedere transmise de președintele Camerei Deputaților, președintele Senatului și de Guvern, ceea ce, în mod evident, presupune modificarea/ completarea, după caz, a acelor prevederi care se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză. În acest sens, conform jurisprudenței Curții Constituționale, reexaminarea realizată conform art.147 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia „în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”, presupune deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză [Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 15 februarie 2018, paragraful 187, Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, paragraful 32, sau Decizia nr.439 din 10 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.852 din 22 octombrie 2019, paragraful 28]. Totodată, conformarea cu obligația prevăzută de art.147 alin.(2) din Constituție implică o intervenție permanent limitată la considerentele și dispozitivul deciziei Curții Constituționale. Mai mult, în situația în care, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori* se interpune o decizie a Curții Constituționale prin care norma în vigoare, care face obiectul intervenției legislative, a fost constatată neconstituțională, punerea de acord a legii, în cadrul procedurii de reexaminare, se va realiza atât cu privire la decizia pronunțată în controlul de constituționalitate *a priori*, cât și cu privire la decizia pronunțată în controlul de constituționalitate *a posteriori* [Decizia nr.466 din 29 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.862 din 25 octombrie 2019, paragraful 168, sau Decizia nr.467 din 29 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr 765 din 20 septembrie 2019, paragraful 169].

(2.2.3) Criticile de neconstituționalitate aduse art.27 și 43 din lege prin raportare la art.16 alin.(1) și art.41 din Constituție

71. Critica de neconstituționalitate raportată la art.16 alin.(1) și art.41 din Constituție este formulată din perspectiva faptului că din comisiile de examinare, în situația examenului de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, respectiv a celui de capacitate, fac parte doar judecători formatori, nu și judecători care nu au calitatea de formator.

72. Potrivit art.25 alin.(1) din lege, în situația examenului de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, Consiliul Superior al Magistraturii numește comisia de elaborare a subiectelor, comisia de corectare, precum și comisia de soluționare a contestațiilor, la propunerea Institutului Național al Magistraturii, distinct pentru judecători, respectiv pentru procurori. Conform art.27 alin.(1), comisia pentru judecători este alcătuită din judecători și formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specializați în disciplinele de examen. Fiecare comisie pentru procurori este alcătuită din procurori și formatori ai Institutului Național al Magistraturii, specializați în disciplinele de examen. Potrivit art.43 alin.(1) din lege, în situația examenului de capacitate, comisia de elaborare a subiectelor, comisia de examinare, precum și comisia de soluționare a contestațiilor sunt numite prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, distinct pentru judecători, respectiv procurori. Conform art.43 alin.(2) din lege, comisiile pentru judecători sunt alcătuite din judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, judecători de la curțile de apel și formatori de la Institutul Național al Magistraturii.

73. Prin urmare, având în vedere situația normativă diferită față de cea de la care pleacă critica de neconstituționalitate formulată, Curtea reține că această critică este neîntemeiată, astfel că art.27 și art.43 din legea analizată nu încalcă art.16 alin.(1) și art.41 din Constituție.

74. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi în privința obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.18 și art.67 din Legea privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură și cu unanimitate de voturi în privința obiecției de neconstituționalitate a celorlalte dispoziții legale și a legii în ansamblul său,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.18 și ale art.67 din Legea privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.14, ale art.27 și ale art.43 din Legea privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și la concursul de admitere în magistratură, precum și legea în ansamblul său sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 martie 2021.